

Demokrasilerde muhalefetin vazifesi nedir? İktidara hazırlanmak?

Mâkul bir istikbalde iktidara gelme imkanı yoksa? Bu muhalefet ne işe yarar?

Bu muhalefetin asıl görevi, marjinal fikirler de ses buluyormuş gibi yaparak sistemin stabilliğini artırmaktır. Herhangi bir sebeple, sistem için *masrafa* veya *stabilite kaybına* sebep olacak fikirlerin ifade edilmesi sayesinde, bunların da *sistem içi* olduğu zımnen kabul edilmiş olur. Sistemde önemli bir değişiklik yapacak olsalar, ifade edilmelerine izin verilmezdi, değil mi?

İnsanlara piyango bileti dağıtmaya benzetiyorum bunu. Onlara *zengin olabileceklerini* söylüyor sistem, bu bileti alırsan, senin de harcayabileceğinden fazla paran olur. Muhalefet de, *fikir piyangosu*, *iktidara gelemeyiz demeyin*, *şansınızı deneyin* diyor.

İnsanlar buna benzer piyangolarla, sistemin işleyişinde *değişiklik* yapmaktansa, *sıralarını beklemeyi* tercih ediyorlar. Sistem bir yandan da bu *alternatif fikirlerin* içini boşaltmaya ve onları ya sloganlaştırıp ya anlaşılmaz derece karmaşıktırarak, sadece çocukların inanacağı veya akademisyenlerin anlayacağı hale getiriyor. Gerçek alternatiflerin üretilmesi zaten *o kadar* kolay değil ve muhaliflere de, *muhalif olmanın* o leziz haklılığından pay verince, sistemin işleyişinde herhangi bir arıza çıkarmalarına engel oluyoruz.

Bu döngüden çıkış var mı?

Bu döngüden çıkış, sistemin asıl fonksiyonlarını ikâme eden başka sistemler kurarak olur. Kapitalizmin para akışı ve sermaye ile yaptığını, başka usûllerle yapabilirsek, belki, bir ihtimal sistemi değiştirmemiz mümkün olur. Bununla beraber insanlık henüz para kadar organize edici ve yeknesak bir cihaz bulamadığı için, bu girişimlerin bir yerde akim veya güdük kalması kaçınılmaz.

Sistemi daha adil hâle getirmenin yolu, onu bütün bütüne ikâme etmekten de geçmeyebilir. Kapitalizmin faydalı ve başarılı olduğu tarafları alır, zararlı taraflarını çeşitli sınırlamalarla düzeltmeye çalışırız. Bunu da *piyango* kabilinden, lâf olsun diye değil, gerçek bir alternatif olarak inşa ederiz. O zaman muhalif olmanın da hakkını vermiş oluruz.

Editör: AYB